

Mitä on laatu varhaiskasvatuksessa?

Syksyllä 2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain tavoitteena on kehittää pienten lasten kasvatuksen, opetuksen ja hoidon laatua, sisältöä sekä toimintaa. Uutena keskeisenä asiana laissa nostetaan esiin lapsen edun ensisijaisuus. Kunnissa käytössä olevan tuntiperusteisuuden kautta ryhmäkoot ovat kasvaneet, kun samaa laskennallista paikkaa käyttää useampi lapsi. On syytä pysähtyä tarkastelemaan, onko tämä lapsen edun mukaista. Käytännössä lapsia voi siis olla kirjoilla ryhmässä esimerkiksi 26 lain salliman 24:n sijaan (tai kuntakohtaisesti sovitun 21 lapsen sijaan). Jokainen lapsi ansaitsee kuitenkin tulla kohdatuksi ja jokaiselle lapselle tulee tehdä henkilökohtaiset laadukkaat varhaiskasvatussuunnitelmat.

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa siten, että tilojen suunnittelu ja käyttö järjestetään niin, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Länsi-Suomen aluevirasto on ottanut kantaa mm. Jyväskylän varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Annetusta lausunnosta on alleviivattava lause: *”Henkilöstömitoitusta tulee noudattaa myös henkilöstön sairaus- ja vuosilomien sekä muiden ennakoitavissa olevien poissaolojen, esimerkiksi koulutukseen osallistumisen vuoksi.”*. Arveluttavaa mitoituksen arvioinnissa on se, että henkilöstön riittävyyttä arvioidaan yksikkökohtaisesti - ei ryhmäkohtaisesti.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset –asiakirjan. Julkaisu tuo esille mm. sen, että varhaiskasvatuksen myönteiset vaikutukset toteutuvat vain silloin, kun varhaiskasvatus on riittävän laadukasta. Karvin julkaisusta löytyy varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttavia tekijöitä: varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmä, resurssit, työaikarakenteet, lapsiryhmän rakenne ja koko, oppimisympäristöt sekä mm. henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus. Nämä on syytä ottaa tarkasteluun suoraan kunnissa ja myös valvovan Aluehallintoviranomaisen toimesta.

Huhtikuun eduskuntavaalit ovat uusi mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaista tulevaisuutta rakennamme. Tulevien ja nykyisten poliittisten päättäjien on aika nähdä varhaiskasvatus sivistyksellisenä perusoikeutena ja taata laadukas varhaiskasvatus jokaisen lapsen oikeudeksi.

OAJ Kanta-Hämeen alueyhdistys
Timo Hillman, puheenjohtaja